

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Opatrovník v zákoně o rodině

Opatrovnictví je jeden z institutů, který je určen k ochraně práv a zájmů nezletilého. O jeho ustanovení rozhoduje soud usnesením, ve kterém také vymezí rozsah práv a povinností opatrovníka z hlediska účelu, pro který je opatrovníkem ustanoven, tak aby ochrana zájmů nezletilého byla plně zajištěna. Z uvedeného vyplývá, že na rozdíl od poručníka, kterému je svěřen výkon všech práv a povinností, která jinak náleží rodičům, opatrovník vykonává pouze některá práva a povinnosti, která by jinak náležela rodičům.

Opatrovnictví je jeden z institutů, který je určen k ochraně práv a zájmů nezletilého. O jeho ustanovení rozhoduje soud usnesením, ve kterém také vymezí rozsah práv a povinností opatrovníka z hlediska účelu, pro který je opatrovníkem ustanoven, tak aby ochrana zájmů nezletilého byla plně zajištěna. Z uvedeného vyplývá, že na rozdíl od poručníka, kterému je svěřen výkon všech práv a povinností, která jinak náleží rodičům, opatrovník vykonává pouze některá práva a povinnosti, která by jinak náležela rodičům.

Soud ustanoví opatrovníka jednak v případě, že by mohlo dojít ke střetu zájmů zákonných zástupců a dítěte nebo mezi dětmi týchž rodičů navzájem (půjde například o řízení péče soudu o nezletilé, řízení o osvojení, řízení o určení nebo popření otcovství, dědické řízení atd.) V takové situaci nemůže totiž podle zákona o rodině žádný z rodičů své dítě zastoupit a soud je povinen ustanovit dítěti opatrovníka, který bude dítě v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat. Tímto opatrovníkem je zpravidla ustanoven orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí. Z dikce zákona vyplývá, že pro ustanovení opatrovníka je dostačující pouhá potencialita střetu zájmů.

Soud může dále ustanovit opatrovníka v těch odůvodněných případech, kdy by majetkové zájmy dítěte mohly být ohroženy. Prioritně bude opatrovníkem ustanovena fyzická osoba, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, svým způsobem života zaručuje řádný výkon této funkce v zájmu dítěte a s ustanovením opatrovníkem souhlasí. Nemůže-li být opatrovníkem ustanovena fyzická osoba, ustanoví soud opatrovníkem zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí.

V usnesení o ustanovení opatrovníka je soud povinen vymezit rozsah jmění, které bude opatrovník s péčí řádného hospodáře spravovat, přičemž zároveň určí, jakým způsobem má být, popřípadě nesmí být s jednotlivými částmi nakládáno (týká se to zejména způsobu výkonu vlastnických a jiných věcných práv a práv z duševního vlastnictví, způsob výkonu práv k cenným papírům a práv závazkových). Zákon o rodině (zákon č. [94/1963](#) Sb.) výslovně opatrovníkovi zakazuje, aby při správě jmění činil zákony, které jsou spojeny s nepřiměřeným rizikem.

Soud svým usnesením ustanovuje opatrovníka také v situacích, kdy na základě rozhodnutí soudu došlo k omezení rodičovské zodpovědnosti, protože rodič nevykonával řádně své povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti a vyžadoval to zájem dítěte. Ustanovení opatrovníka je dále zapotřebí pro řízení o osvojení dítěte. Ten musí dát souhlas k osvojení dítěte ve vymezených případech, kdy není nutný souhlas rodičů.

Vedle všech výše uvedených případů ustanoví soud opatrovníka také v dalších případech, kdy je to v zájmu dítěte z jiných důvodů třeba. I v těchto případech lze ustanovit opatrovníkem orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Opatrovníkem může být ustanovena fyzická osoba, která splňuje stanovené předpoklady, tedy že má v plném rozsahu způsobilost k právním úkonům a že svým způsobem života zaručuje řádný výkon této funkce. Fyzická osoba, která má být ustanovena opatrovníkem, musí se svým ustanovením opatrovníkem vyjádřit souhlas.

Opatrovníkem lze ustanovit i orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí se sídlem v Brně (pokud jde o věc, ve které se vyskytuje cizí prvek). Na rozdíl od opatrovníka – fyzické osoby má jak orgán sociálně-právní ochrany dětí, tak i Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí stanovenou povinnost funkci opatrovníka přijmout.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny – překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)